

Останній спосіб захисту – заборона збереження зображення стандартним інструментам браузера. Це комплексний метод захисту і не потребує постійної допомоги, як попередні два, але застосовується він комплексно для всього сайту. Суть захисту полягає у тому, що спеціальна програма-плагін відключає можливість збереження зображення через контекстне меню або ж створює додаткове прозоре зображення над усією веб-сторінкою так, що результатом збереження є порожнє зображення. Таких спосіб захисту буде у нагоді при наявності власного сайту, як єдиного джерела авторських зображень [5].

Підсумовуючи хочемо зазначити, що захистити фотографії від незаконного використання складно, але це необхідно робити, оскільки тільки таким чином можна не допустити порушення прав на об'єкти права інтелектуальної власності, уникнути матеріальної та моральної шкоди.

Список використаних джерел

1. <http://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Pages/publications/manual2014.aspx>
2. https://www.mnot.net/cache_docs/
3. <http://www.photoattorney.com/2007/07/watermarks-can-be-music-to-your-ears.html>
4. <http://www.digimarc.com/products/guardian/watermarking>
5. <https://wordpress.org/plugins/>
6. <http://improvephotography.com/11517/legal-issues/>

КІБЕРСКВОТИНГ ЯК ОСНОВНИЙ ВИД ПРАВОПОРУШЕНЬ В ДОМЕННИХ СПОРАХ

Попова Наталія Олександрівна,

*кандидат історичних наук, доцент Черкаського національного
університету імені Богдана Хмельницького*

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що доменне ім'я виступає засобом індивідуалізації суб'єктів підприємницької діяльності у віртуальній мережі Інтернет, і це, сприяє активному їх використанню у всіх сферах господарської діяльності. Відповідно, із поширенням використання доменних імен все частіше виникають доменні спори. Так за даними Всесвітньої організації інтелектуальної власності (далі ВОІВ) центр Арбітражу та медіації ВОІВ розглянув більше 30 тис. доменних спорів [1].

В основі будь-якого доменного спору лежить певне правопорушення, яке іменується терміном – «кіберсквотинг» (англ. cybersquatting). Якщо розглянути етимологію цього слова, то частка «сквотинг» (англ. squatting), буквально означає «іти й жити у порожній будівлі без дозволу її власника» [2].

Учасники Інтернет-відносин термін «кіберсквотинг» найчастіше трактують, як протизаконну бізнес-діяльність, що полягає у реєстрації, використанні та пропонуванні до продажу доменного імені з несумлінним наміром отримати прибуток від паразитування на гудвілі або торговельній марці, яка належить іншій особі. Спонукальними мотивами до діяльності у ролі кіберсквотерів є невелика потреба у початкових капіталовкладеннях та значні прибутки після продажу доменів [2].

До кола позначень, які недобросовісно використовуються кіберсквотерами шляхом реєстрації доменних імен, належать, зокрема: знаки для товарів і послуг; фірмові найменування; міжнародні непатентовані назви фармацевтичних препаратів; повні та скорочені назви міжнародних міжурядових організацій; особисті імена; географічні зазначення.

Найпоширенішими видами сучасного кіберсквотингу є:

Тайпосквотинг – реєстрація доменних імен, близьких за написанням з адресами популярних сайтів. Найчастіше такі «домени-підробки» відрізняються від оригіналів одним-двома буквами в розрахунку на те, що користувачі часто помиляються при наборі імен.

Реєстрація доменного імені з однією зміненою літерою може дати сайту одразу кілька тисяч відвідувачів, тому таке доменне ім'я можна вигідно продати або заробляти на рекламі. Для прикладу, південноамериканський підприємець **Кріс Чен** викупив три доменних імені, написаних з помилкою **Downlaod.com**, **Donwload.com** і **Dawnload.com** за **80 тис. дол.** Оригінальний сайт – першоджерело **Download.com** є найбільшим в Інтернеті архівом програмного забезпечення. За розрахунками інвестора, інформаційні ресурси, розміщені під цими доменами, буде відвідувати близько **200000** унікальних відвідувачів в місяць [3].

Галузевий кіберсквотинг передбачає реєстрацію співзвучних доменних імен або тих, що точно позначають ту чи іншу галузь економіки. Наприклад, металургія, хімічна промисловість, автопром і т. д. Назви доменів відповідають цим галузям: **gaz.ru**, **metall.ru**, **avto** і **avtoprom.ru** і т. д. Також галузевий кіберсквотинг може відповідати назві

товарів або послуг, наданням яких займається фірма на ринку. Скажімо, якщо вона продає дитячі іграшки, то її домен може виглядати як toys.ru, toy.ru, igrushka.ru і т.д.

Зазначений напрямок кіберсквотингу є одним із найприбутковіших, оскільки володіння доменом, що точно відповідає конкретній галузі або назві товару це вже є перевагою для будь-якої компанії, зайнятої у цій сфері. Тому «галузеві» домени завжди користувалися попитом як у різних підприємств, так і у кіберсквотерів [3].

Брендовий кіберсквотинг – характеризується захопленням співзвучних доменних імен або таких, що мають точну назву торгових марок. Наприклад, можна зареєструвати домен (за умови, що він вільний) sony.ru, mts.ru, persi.ru та ін, щоб згодом продати їх цим же компаніям.

Захисний кіберсквотинг – коли легальний власник популярного сайта (товарного знаку) реєструє всі доменні імена, близькі, співзвучні, схожі за змістом з його власним доменним ім'ям. Ця процедура використовується для того, щоб не стати жертвою кіберсквотерів. Наприклад, власник популярного сайта «www.firma.ru», мабуть, захоче також зареєструвати домени «firma-msk.ru», «firma-spb.ru» і «firma.org», щоб перенаправляти з них відвідувачів на свій основний сайт, а також «antifirma.ru», щоб не використовувати його.

Географічний кіберсквотинг – реєстрація доменних імен у вигляді географічних назв. Вигідність володіння таким доменом очевидна. Адже практично у кожного міста є свій сайт, який об'єднує всіх користувачів, що належать до конкретного географічному об'єкту. Ключовий домен в цій сфері заздалегідь приречений на успіх, оскільки відразу ж має готову аудиторію [4].

Іменний кіберсквотинг – реєстрація доменів, що збігаються з прізвищами знаменитих людей. Ми вивели його в окремий вид, хоча він часто перетинається з брендовим кіберсквотингом, у випадку, якщо прізвище співзвучне із зареєстрованим брендом. Наприклад, є ім'я Том Круз (Tom Cruise) і є бренд «Tom Cruise».

У цілому для України сфера кіберсквотингу є новою і малорегульованою з позиції законодавчої та судової практики. Основними доменними зонами в Україні є *com.ua* та *ua*. З кіберсквотингом в доменній зоні UA і проблемами вирішення доменних спорів українськими судами зіткнулись такі міжнародні та добре відомі компанії як Google Inc., eBay inc., Tiffany & Co. та інші.

Наразі в Україні спори, пов'язані із порушенням прав інтелектуальної власності на торговельну марку в доменних іменах, розглядаються судами України відповідно до їхньої юрисдикції. Судова практика свідчить про те, що подібні судові процеси є дуже затратними як з боку часу, так і коштів. Тож для уникнення судового розгляду спору в Україні власники прав на торговельні марки намагаються врегулювати питання позасудовим шляхом, застосовуючи надсилання попереджувальних листів власникам, реєстраторам доменних імен [4].

Беручи до уваги складність та значні капіталовкладення у боротьбу з кіберсквотерством судовим шляхом у всьому світі, корпорація ICANN на основі рекомендацій BOIB прийняла Єдину політику розгляду спорів стосовно доменних імен (The Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy (далі UDRP) та Правила до Єдиної політики. UDRP встановлює правила розгляду доменних спорів стосовно доменних імен верхнього рівня. Однак доменна зона .UA не приєднана до UDRP, що унеможлиблює застосування цієї альтернативної процедури у спорах, пов'язаних із неправомірним використанням торговельних марок у доменних іменах в зоні UA.

Отже, беручи до уваги викладене, можемо зробити висновок про те, що для кіберсквотингу характерні такі ознаки: по-перше, це діяльність особи у мережі Інтернет, спрямована на реєстрацію певного позначення, як правило, доменного імені; по-друге, дії особи з реєстрації такого імені є неправомірними, тобто здійснюються за відсутності будь-яких прав на доменне ім'я; по-третє, такі дії є умисними, недобросовісними та спрямованими на отримання прибутку від можливого перепродажу неправомірно зареєстрованого доменного імені.

Список використаних джерел:

1. Споры в области имен [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.wipo.int/amc/ru/domains/>.
2. Кіберсквотинг // Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://uk.wikipedia.org/wik>.
3. Кіберсквотинг: його види, комерційна ефективність, актуальність сьогодні [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://ukrarticles.pp.ua/biznes-i-ffinansy/>
4. Багрій А. Проблема: Адресна шкода [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://jurist.ua/?article/84>.